

Dixit: Communicatieontwikkeling met behulp van plaatjeskaarten

Korte beschrijving	Geïllustreerde afbeeldingskaarten vormen een toegankelijk en flexibel visueel hulpmiddel ter ondersteuning van communicatie en sociaal-emotionele expressie. In onze interventie gebruiken we de Dixit-kaartenset, die metaforische en fantasierijke illustraties bevat die op natuurlijke wijze het vertellen van verhalen, interpretatie en dialoog stimuleren. In tegenstelling tot gestructureerde pictogrammen moedigen deze open afbeeldingen deelnemers aan om persoonlijke betekenissen, emoties en ervaringen te verwoorden. De visuele ambiguïteit van de afbeeldingen maakt meerdere interpretaties mogelijk, wat emotionele expressie, symbolisch denken en gezamenlijke betekenisgeving ondersteunt. Deze aanpak is bijzonder effectief voor het bespreken van abstracte sociale onderwerpen en voor het betrekken van deelnemers met uiteenlopende communicatieve vaardigheden.
Doelstellingen	• Verbale expressie stimuleren door middel van visuele aanwijzingen • Reflectief denken over abstracte sociale onderwerpen ondersteunen (bijv. inclusie, regels, samenwerking, verwachtingen) • Emotioneel bewustzijn en het innemen van andermans perspectief bevorderen • Het stimuleren van gezamenlijke dialoog en leren van elkaar • Een veilige en inclusieve ruimte creëren voor het delen van persoonlijke betekenissen
Duur	• Discussie in kleine groepen: ongeveer 10 minuten • Delen met de hele groep: 10 – 20 minuten • Totale sessietijd: 30 – 45 minuten
Groepopstelling	• Kleine groepen van drie tot vier worden aanbevolen wanneer het totale aantal deelnemers groter is dan acht. • Groepsdiscussie in een kring • Door de facilitator geleide reflectie Deze combinatie ondersteunt zowel intieme interactie tussen deelnemers als het gezamenlijk geven van betekenis. Kan worden gebruikt als inleidende of afsluitende activiteit
Materialen en organisatie	• Dixit of vergelijkbare geïllustreerde kaarten. • Tafels of vloerruimte waar de kaarten open kunnen worden neergelegd. • Stoelen in cirkels opgesteld (cirkels voor kleine groepen + één grote cirkel) • Optioneel: flip-over of notitieblokken om de ideeën van de groep samen te vatten Iedereen krijgt een aantal willekeurig gekozen kaarten om spontaniteit en diverse interpretaties te garanderen.

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in; deze geeft uitsluitend de standpunten van de auteurs weer, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat van de daarin opgenomen informatie wordt gemaakt.

Vorbereiding

- Bepaal het thema van de sessie (bijv. inclusie, klasregels, verwachtingen, samenwerking)
- Bereid stuurvragen of zinsbeginners voor
- Verdeel de deelnemers in kleine groepen
- Stel basisregels voor de discussie vast (respect, luisteren, geen goede of foute antwoorden)
- De begeleider geeft eerst het voorbeeld door te laten zien hoe een kaartje geïnterpreteerd moet worden.

Stapsgewijze beschrijving

- 1. Inleiding van het thema**
De facilitator introduceert het discussieonderwerp (bijv. inclusie of gedeelde verwachtingen).
- 2. Kaartkeuze**
Deelnemers trekken willekeurig één of meer geïllustreerde kaarten.
- 3. Discussie in kleine groepen (ca. 10 minuten)**
Met de kaart als visuele prikkel bespreken de deelnemers hoe de afbeelding verband houdt met het thema.
Vragen kunnen zijn:
  - Wat zie ik op de afbeelding?
  - Welke kleuren of details vallen op?
  - Welk gevoel roept de afbeelding bij mij op?
  - Hoe zou dit verband kunnen houden met het onderwerp van vandaag?
  - Beginners kunnen zich richten op een eenvoudige beschrijving, terwijl gevorderde deelnemers worden aangemoedigd om symbolische of emotionele betekenissen te interpreteren.
- 4. Delen met de hele groep**
De groepen keren terug naar de kring en vatten hun discussie en gedeelde interpretaties samen.
- 5. Reflectie en afsluiting**
De activiteit kan ook aan het einde van de sessie worden herhaald om na te gaan of aan de verwachtingen van de deelnemers is voldaan.

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in; deze geeft uitsluitend de standpunten van de auteurs weer, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat van de daarin opgenomen informatie wordt gemaakt.

Variaties en differentiatie

Om rekening te houden met verschillende leeftijden, taalniveaus en communicatieve behoeften, kan de activiteit flexibel worden aangepast wat betreft de complexiteit van de opdrachten, de sociale structuur en de ondersteuning door de begeleider.

Variaties op activiteiten

Opwarmoefening: Deelnemers kiezen een kaart die hun huidige stemming of verwachtingen voor de sessie weergeeft.

Verhalenketen: Elke deelnemer voegt één zin toe om een gezamenlijk verhaal op te bouwen.

Emotie-matching: Kies een kaart die een specifieke emotie of sociale situatie het beste weergeeft.

Perspectief innemen: Deelnemers interpreteren dezelfde kaart vanuit verschillende standpunten (bijv. kind, leerkracht, buitenstaander).

Probleemoplossing: Kaarten worden gebruikt om oplossingen voor een bepaalde uitdaging te visualiseren (bijvoorbeeld: "Hoe kunnen we ons klaslokaal inclusiever maken?").

Afsluitende reflectie: Aan het einde van de sessie kiezen de deelnemers opnieuw kaarten om te beoordelen of aan hun verwachtingen is voldaan.

Differentiatie naar sociale vorm

- individuele reflectie (persoonlijke betekenisgeving)
- discussie in tweetallen (veilige ruimte voor verlegen deelnemers)
- kleine groepen (gezamenlijke interpretatie)
- uitwisseling met de hele groep (collectieve synthese)

De groepsindeling kan worden aangepast om een evenwicht te vinden tussen participatie en zelfvertrouwen.

Praktische opmerkingen

Het gebruik van metaforische geïllustreerde kaarten als gespreksstimulans fungeert als een projectief en dialogisch hulpmiddel dat communicatieve barrières verlaagt en spontane verwoording stimuleert.

Aanwijzingen voor de begeleider

- De facilitator spreekt als eerste en geeft het goede voorbeeld door zijn eigen kaart en interpretatie uit te leggen.
- De nadruk ligt op persoonlijke betekenis in plaats van op 'juiste' antwoorden.
- Het dubbelzinnige en metaforische karakter van de afbeeldingen stimuleert projectie, verbeelding en diepere reflectie.
- Met getrainde begeleiding kan de methode putten uit principes van symbolische of projectieve interpretatie geïnspireerd door **Carl Gustav Jung**, hoewel effectieve discussie ook kan worden bereikt door middel van eenvoudige visuele beschrijving en emotionele associaties.

Referenties | Bronnen

Bruner, J. (1986). *Actual minds, possible worlds*. Harvard University Press.

Jung, C. G. (1964). *Man and his symbols*. Doubleday.

Murphy, P. K., Wilkinson, I. A. G., Soter, A. O., Hennessey, M. N., & Alexander, J. F. (2009). Examining the effects of classroom discussion on students' comprehension of text: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 101(3), 740–764. <https://doi.org/10.1037/a0015576>

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in; deze geeft uitsluitend de standpunten van de auteurs weer, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat van de daarin opgenomen informatie wordt gemaakt.